

Nemzeti Kutatási Kiválósági Program

Stratégiai megfontolások a Nemzeti Kutatási Kiválósági Program kialakításának hátterében

A Nemzeti Kutatási Kiválósági Program (a továbbiakban: NKKP) 2026. évi pályázati felhívása lefekteti azt a keretrendszert és azokat a pályázati feltételeket, amelyek a Kutatási Kiválósági Tanács (a továbbiakban: KKT vagy Tanács) szándéka szerint meghatározzák a program hosszú távon stabil és kiszámítható működését.

A tudományos kutatás finanszírozásában a legfontosabb kihívást a **stabilitás és verseny** egyensúlyának optimális beállítása jelenti. A nyugati világ fejlett tudományos rendszereiben a finanszírozás kétféle csatornája, az **intézményi-, illetve a projekt alapú finanszírozás** elkülönült szerepei alakítják ki a megfelelő egyensúlyt.

A **stabil kutatói életpálya** megteremtésének felelősségét az intézmények viselik: intézményi feladat a kutatói álláshelyek, és a hozzájuk tartozó alapvető infrastruktúra és munkakörülmények biztosítása. Ez szükséges ahhoz, hogy a kutatók hosszútávú víziók keretében nagy horderejű tudományos problémákkal foglalkozhassanak mindennapi munkájukban. Másrészt az is az intézmények feladata - és egyben érdeke -, hogy ezek a kutatói állások vonzóak legyenek, anyagilag és szakmailag egyaránt. Az intézményi állás stabilitásának feltétele, egyszersmind ára a verseny, amit annak elnyeréséért folytatni kell. A kutatói állomány fejlesztése mellett ez a verseny és a kiválasztási folyamat teszi lehetővé a kutatóhely számára az intézményben folyó kutatási tematika megújítását is.

Az NKKP a kutatók egyéni ötletein alapuló, ambiciózus és felfedező jellegű (*bottom-up*) **projektfinanszírozással** járul hozzá a kutatási rendszer stabilitásához, megújulásához és versenyképességéhez. A pályázati rendszer kiszámíthatósága, a pályázatok periodikus meghirdetése és a szabályok viszonylagos állandósága jelenti a stabilitást. Az NKKP egyik fontos újítása szintén ezt a célt szolgálja: a nemzetközi gyakorlatot és az ERC példáját követve a pályázatokat hazai és külföldi tagokból álló értékelő testületek rangsorolják, figyelembe véve a felkért szakértők véleményét is. Ez a rendszer biztosítja a kiválasztásban azt a nemzetközi mércét, amely lehetőséget ad a kutatók számára, hogy kutatási terveik újdonságát, jelentőségét és módszertani időszerűségét nemzetközi összehasonlításban mérettessék meg.

Ugyanakkor a pályázat is egy verseny, amely segít a folyamatos inspiráció fenntartásában. A nagyívű kutatói elképzeléseket ütemekre bontva, négyéves fejlődési szakaszt kell megtervezni, amely magában foglalja a kutatói erőforrások és a laboratóriumi eszközállomány kisebb léptékű fejlesztését is. A verseny a további fejlődés biztosításáért folyik, ami motiválja a stabil állásban lévő kutatókat a megmérettetésben való részvételre. Sikeres pályázat esetén lehetőség nyílik doktoranduszok alkalmazására, ezáltal a tudás átadására a jövő generációjának, biztosítva a tudományos közösség épülését.

Az NKKP szabályainak háttérében húzódó stratégiai elképzelések az érintett kutatói közösség különböző csoportjaival történt egyeztetések alapján kerültek meghatározásra. Ezen szakmai párbeszéd hozzásegítette a Tanácsot stratégiai céljainak tisztázásában, az NKKP víziójának megszilárdításában.

A program szabályainak kialakításakor **a Tanácsot az intézményi- és a projektfinanszírozási feladatok szétválasztásának szándéka vezérelte.** Meggyőződésünk, hogy ezek keveredése árt, eddig is ártott a hazai tudományos életnek. Az NKKP akkor tudja sikeresen betölteni szerepét, ha az intézmények vezetői partnerként megteremtik azokat a feltételeket, amelyek mellett a pályázati projektek a kutatók és kutatócsoportok fejlődésének hatékony eszközeivé válnak. Az NKKP lehetőséget ad ahhoz, hogy a kutatói pálya a tehetséges fiatalok számára vonzó és nemzetközi szinten versenyképes legyen, ezért a doktoranduszoknak legalább a minimálbér kétszerese, a posztdoktorok számára legalább a minimálbér háromszorosa az elvárt javadalmazás a projektek megvalósítása során. Ehhez az anyagi fedezetet a program megemelt költségvetése biztosítja. Az intézményi és a projektfinanszírozás szétválasztásának elve alapján, illetve a nemzetközi gyakorlatot követve, a projektet vezető kutatónak nem adható a pályázatból bérjellegű juttatás. Számítunk az intézményi vezetők együttműködésére abban, hogy a projektek presztízséhez és költségvetéséhez mértén a vezető kutatók a befogadó intézménytől méltányos bérezésben részesüljenek. Meggyőződésünk szerint ez az intézmény hosszú távú érdekeit is szolgálja.

A letisztult keretek megteremtése mellett kiemelkedően fontosnak tartjuk **az NKKP szoros összekapcsolását a doktori képzéssel.** A nyertes pályázatokon keresztül a doktoranduszok számára megjelennek négy évre alaposan átgondolt kutatási projektek (*PhD research fellowship*), amelyek nemzetközi szintű jelentőségét szakértő bizottságok igazolták. A legkiválóbb doktoranduszok, akik később meg tudnak maradni a kutatói pályán, ezekből a témákból származtatják majd saját kutatói profiljukat.

A nemzetközi versenyképesség érdekében a KKT támogatja a **kutatócsoporti szerkezet** megerősítését. Ezzel összhangban van az a döntés, hogy az NKKP-ban a doktori és posztdoktori álláshelyek a vezető kutató irányításával a projektekben meghatározott feladatok végrehajtására jönnek létre. A kísérletes kutatások nagyobb költségigényére tekintettel a hazai laboratóriumokban folytatott kutatásokhoz az NKKP többletforrást (opcionális dologi/felhalmozási költségkeret) biztosít.

Az NKKP szerkezetében az egyszerűsége törekszünk, amely a működtetés magas színvonalának fenntartása és az adminisztratív feladatok kezelhetősége szempontjából is fontos. Egy ilyen átfogó program értelemszerűen nem tud minden diszciplína sajátosságaihoz tökéletesen illeszkedni. Ugyanakkor az egyeztetések során tisztázásra került, hogy minden tudományterületről és a kutatói életpálya minden szakaszában hasonló eséllyel pályázhatnak a kutatók - melyet a program eddigi statisztikái is alátámasztanak. A Tanács és az NKFI Hivatal az NKKP program működését folyamatosan nyomon követi, és szükség esetén további finomhangolást eszközöl a szabályrendszerben.

Az NKKP által támogatott projektek a kutatói közösség aktív együttműködésére, a témavezető kutatók és kutatócsoportjaik kiválóságára, valamint a befogadó intézmények támogató szerepvállalására építenek. Ezzel nemcsak kiszámítható és magas színvonalú kutatási környezetet teremtenek, hanem már néhány pályázati cikluson belül mérhető, rendszerszintű hatást fejthetnek ki a hazai tudományos teljesítményre, nemzetközi láthatóságra és versenyképességre.

Budapest, 2026. január

a Kutatási Kiválósági Tanács tagjai

A Nemzeti Kutatási Kiválósági Program általános ütemterve

December	A pályázati felhívás megjelenése
Január	Információs nap, a pályázati felület megnyitása
Február	Pályázatok benyújtása
Március	Formai ellenőrzés
Április	Első körös bírálat <i>(tudományterületi értékelő testületek)</i>
Május	Első körös bírálat eredménye
Június	
Július	Második körös bírálat <i>(külső bírálók)</i>
Augusztus	
Szeptember	Rangsorok felállítása <i>(tudományterületi értékelő testületek)</i>
Október	Döntés és eredményhirdetés <i>(Kutatási Kiválósági Tanács)</i>

A Nemzeti Kutatási Kiválósági Program 2025. évi eredményei

327
támogatott projekt

40 Mrd Ft
támogatási keret

23,14%
nyerési arány

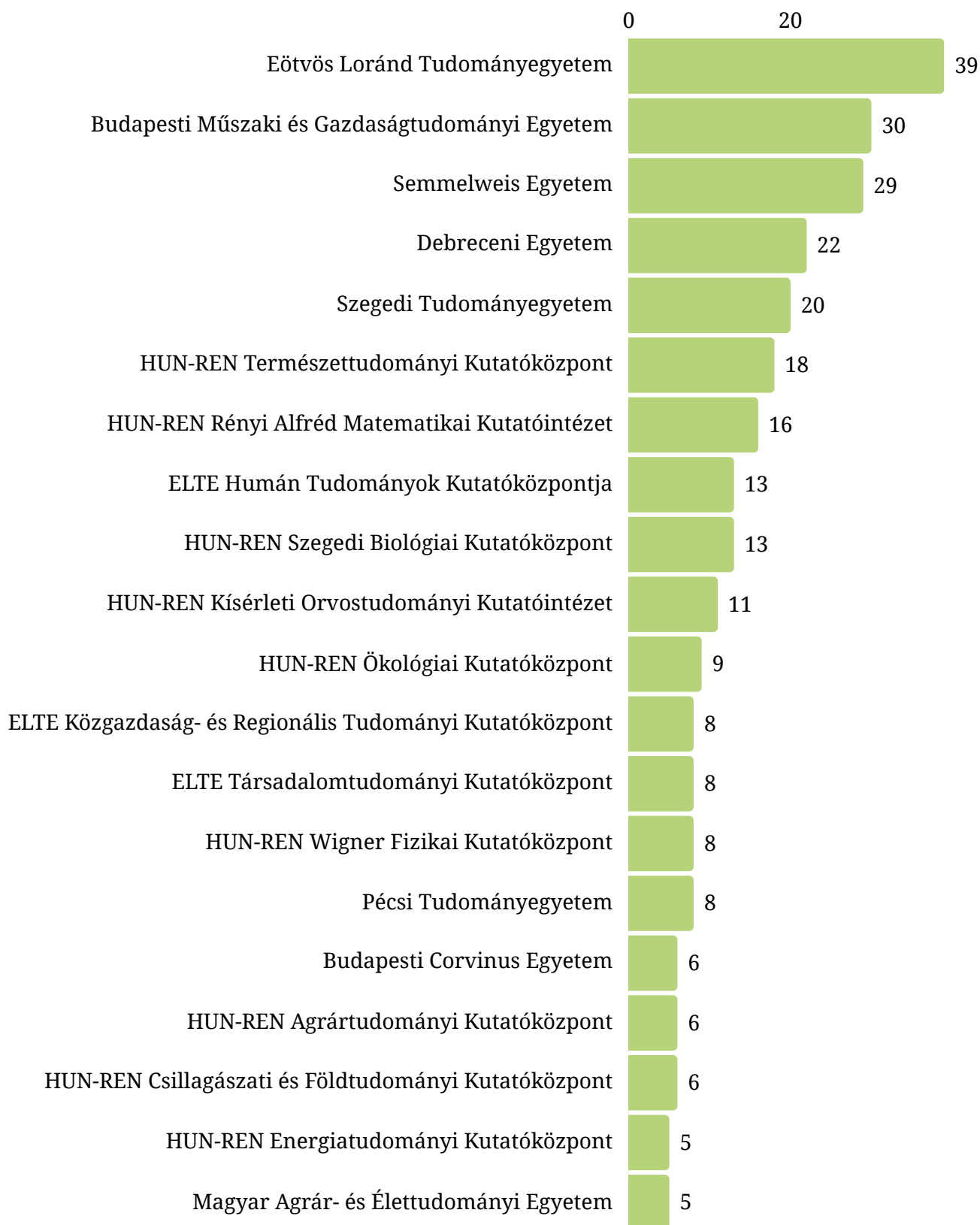

38
támogatott intézmény

Beérkezett pályázatok	
STARTING	493
ADVANCED	830
EXCELLENCE	13
HIGHLIGHT	16
ANN	29
SNN	32
Összesen	1413

Támogatott pályázatok	
STARTING	102
ADVANCED	193
EXCELLENCE	13
HIGHLIGHT	6
ANN	2
SNN	11
Összesen	327

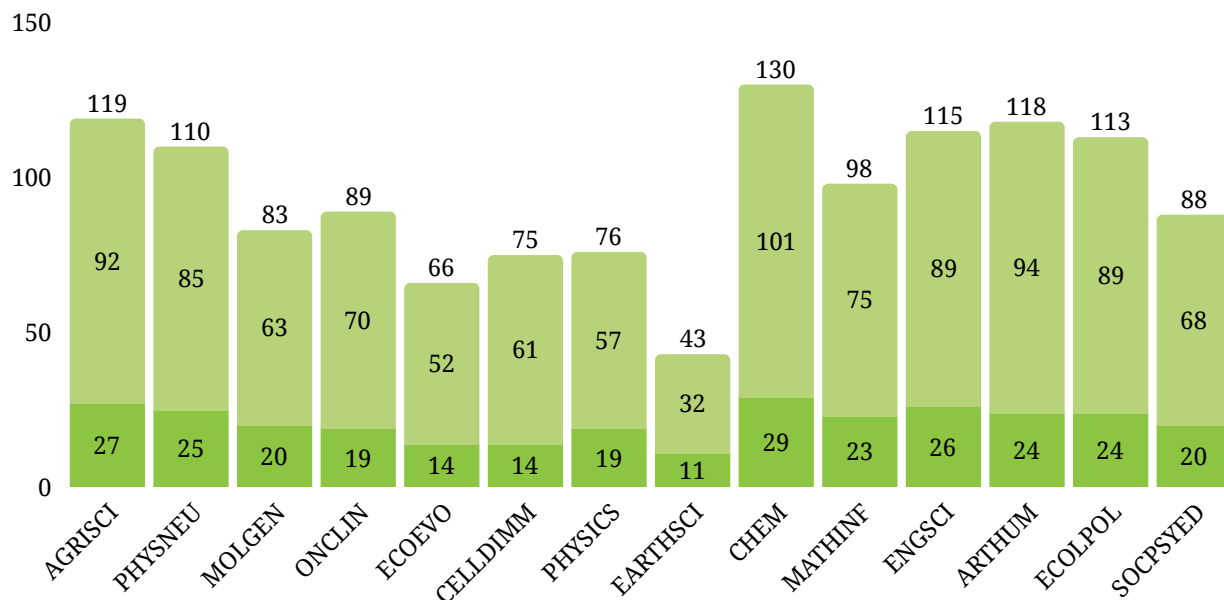
Top 20 befogadó intézmény - nyertes projektek száma szerint

Pályázatok sikerességi adatai

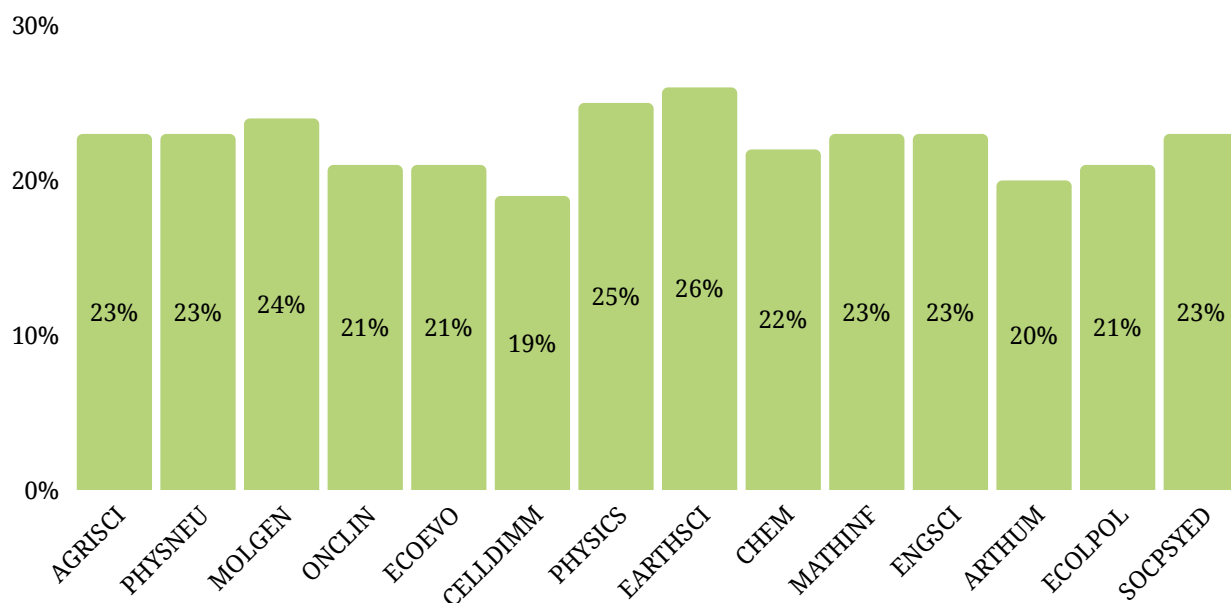
STARTING + ADVANCED

● Támogatott ● Nem támogatott

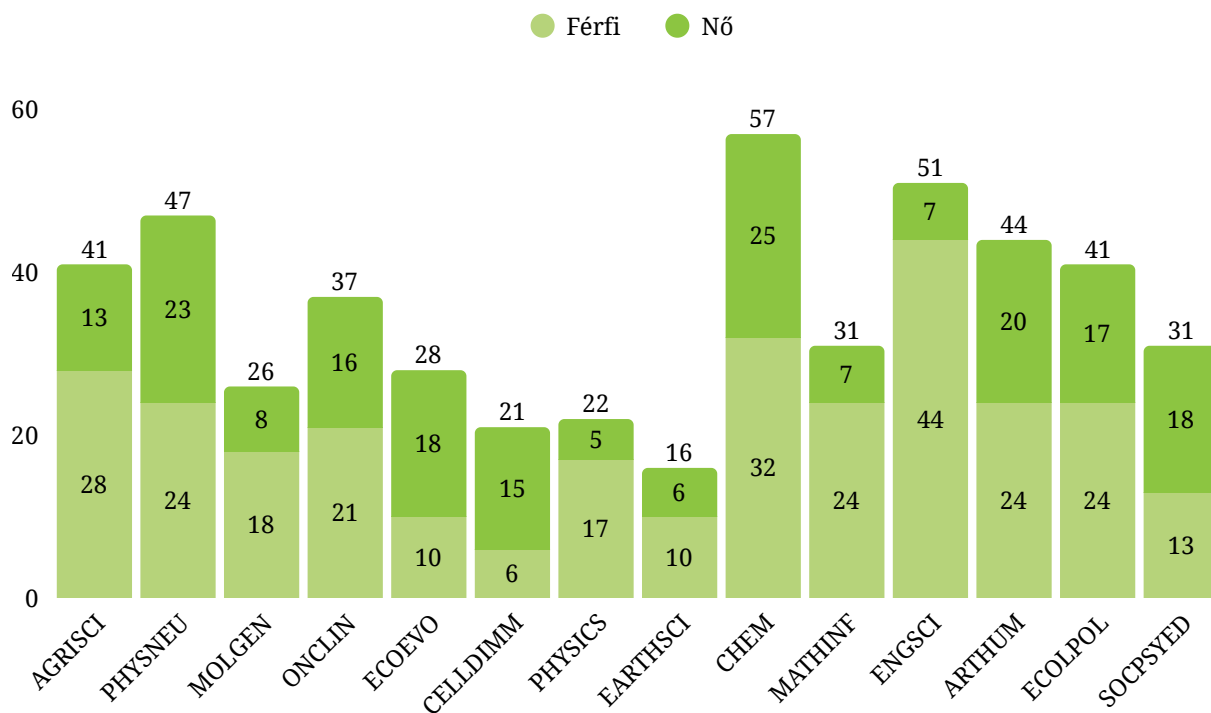
STARTING + ADVANCED

● Nyerési arány

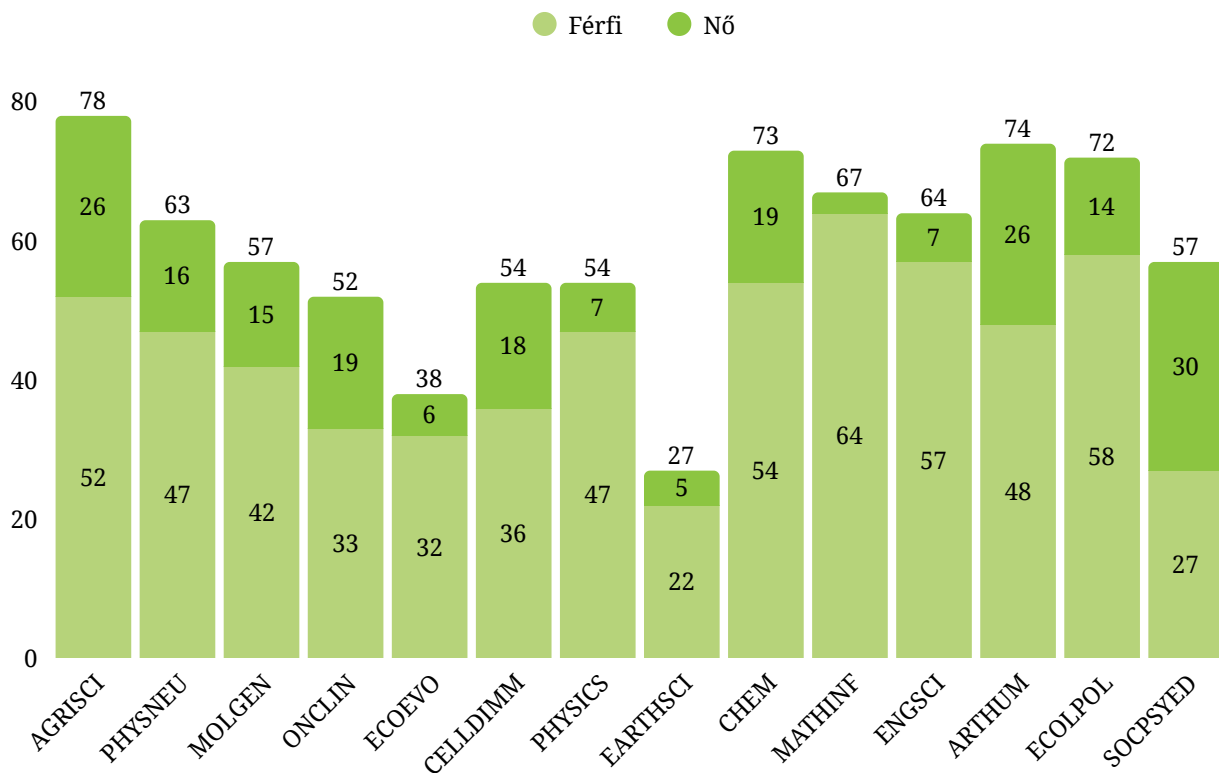

Beérkezett pályázatok adatai

STARTING

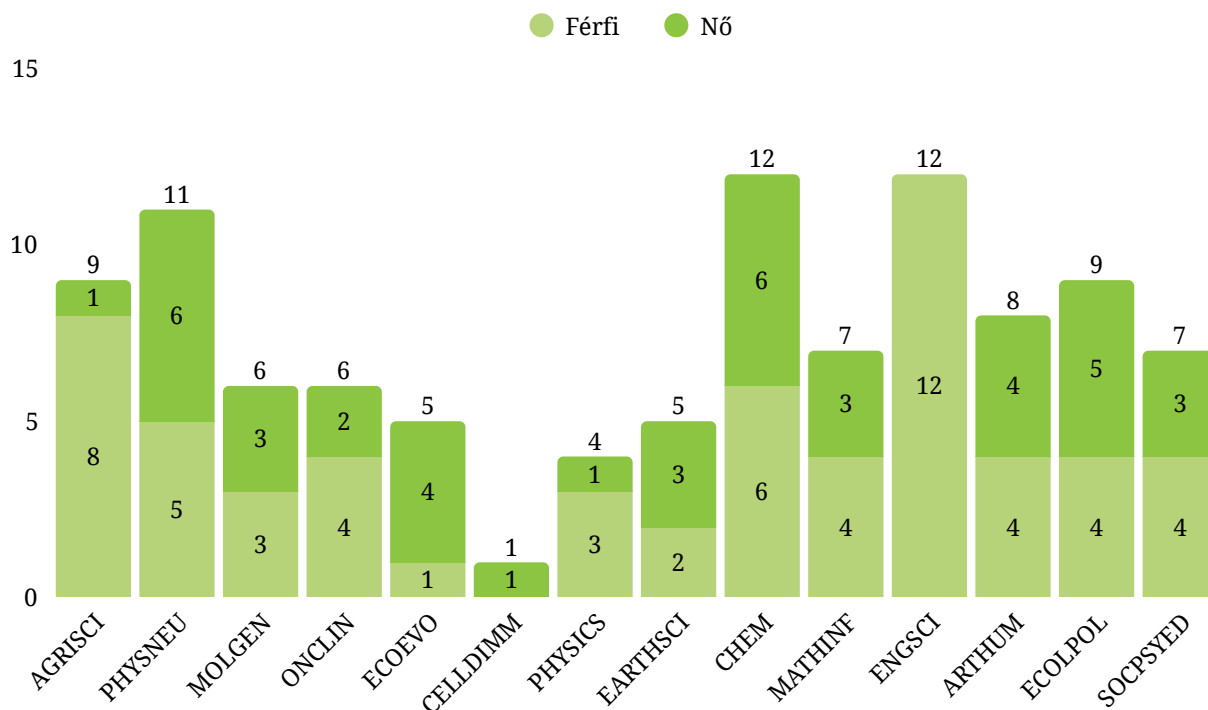

ADVANCED

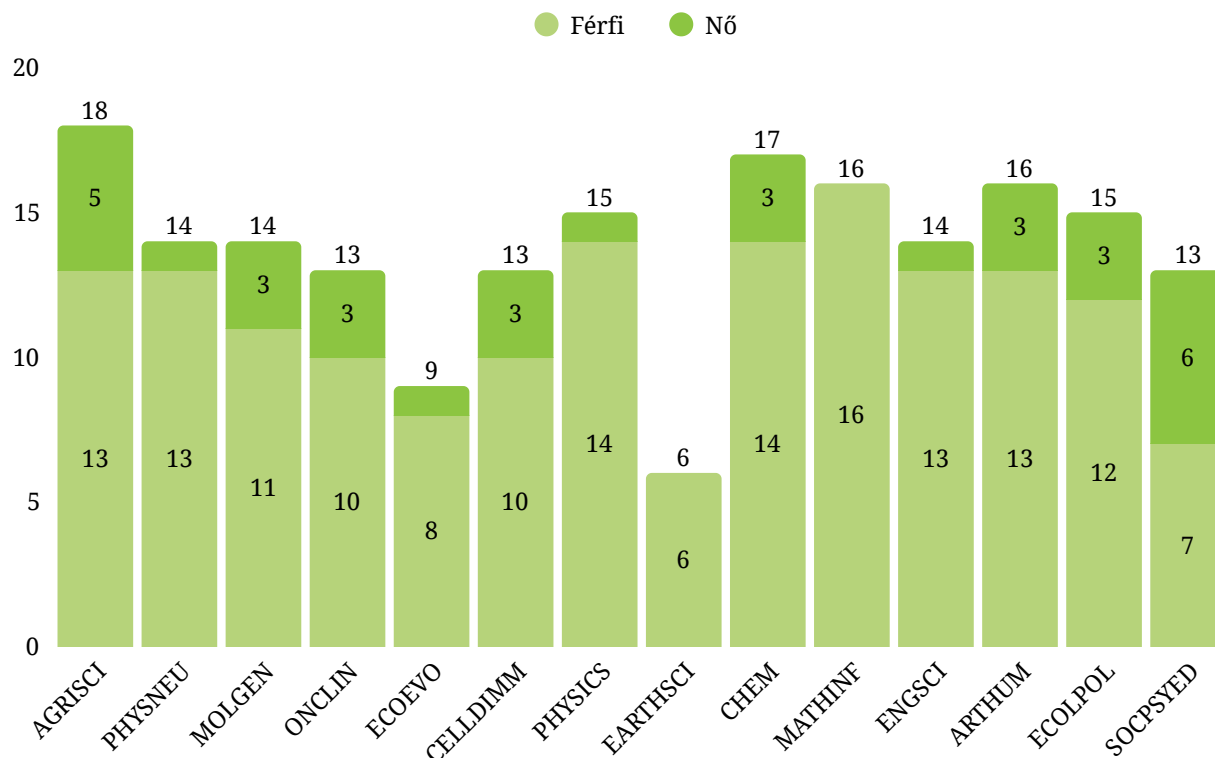

Támogatott pályázatok adatai

STARTING

ADVANCED

A pályázatok elbírálásában részt vett szakértők

14
tudományterületi
értékelő testület

173
testületi tag

melyből
74
külföldi tag

Élő természettudományok

Agrártudomány (AGRISCI)

Élettan, farmakológia, idegtudomány (PHYSNEU)

Molekuláris és szerkezeti biológia, genetika, genomika, bioinformatika (MOLGEN)

Onkológia és klinikai orvostudományok (ONCLIN)

Ökológia és evolúció (ECOEVO)

Sejt- és fejlődésbiológia, immunológia, mikrobiológia (CELLDIMM)

Élettelen természettudományok

Fizika (PHYSICS)

Földtudomány (EARTHSCI)

Kémia (CHEM)

Matematika és informatika (MATHINF)

Mérnöki tudományok (ENGSCI)

Humán- és társadalomtudományok

Bölcsészettudomány (ARTHUM)

Gazdaság – regionális – jog – politikatudomány (ECOLPOL)

Társadalom – pszichológia – neveléstudomány (SOCPSYED)

1083
külső bíráló

melyből
989
külföldi bíráló

IKT
KUTATÁSI
KIVÁLÓSÁGI
TANÁCS

NKFP
NEMZETI KUTATÁSI
KIVÁLÓSÁGI PROGRAM